ଏକାନ୍ତର ପାଣି ମଡ଼ାଯିବା ଓ ଶୁଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ଜଳ ସଞ୍ଚୟ

ଉପକ୍ରମଣିକା

ଏକାନ୍ତର ଭାବେ ପାଣି ମଡ଼ାଇବା ଓ ଶୁଖାଇବା ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଧାନଚାଷ ପାଇଁ କମ୍ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ । ଏଥିଯୋଗୁଁ ଅମଳ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଜମିରୁ ପାଣି ନିଗିଡ଼ି ଯିବାର କିଛିଦିନ ପରେ ଜଳସେଚନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଜମିକୁ ଅଦଳବଦଳ ଭାବେ ଶୁଖିଲା ଓ ଜଳପ୍ଳାବିତ କରାଯାଇଥାଏ । ମୃତ୍ତିକାର ପ୍ରକାର, ପାଣିପାଗ ଓ ଫସଲ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଜଳସେଚନ ପୂର୍ବରୁ ଜମିକୁ ୧ ରୁ ୧୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖିଲା ରଖାଯାଇଥାଏ ।

କିପରି ଜମିକୁ ଏକାନ୍ତର ଭାବେ ଓଦା ଓ ଶୁଖିଲା ରଖାଯିବ ?

୧. ଗୋଟିଏ ପାଣି ପାଇପ ସାହାଯ୍ୟରେ ମାଟି ଭିତରେ ଥିବା ଜଳ ସ୍ତରକୁ ମାପି ଓଦା ଓ ଶୁଖିଲା ଅବସ୍ଥାକୁ ତଦାରଖ କଲେ ଅମଳ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ ।
୨. ଜଳସେଚନ ପରେ ଜଳସ୍ତର ଧିରେ ଧିରେ ହ୍ରାସ ପାଏ ।
୩. ମାଟି ଭିତରେ ଜଳସ୍ତର ୧୫ ସେ.ମି. ତଳକୁ କମିଗଲେ ପୁନର୍ବାର ୫ ସେ.ମି. ଜଳସେଚନ କରାଯାଇଥାଏ ।
୪. ଫୁଲ ହେବାର ଏକ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବ ଓ ଏକ ସପ୍ତାହ ପର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମିରେ ୫ ସେ.ମି. ଉଚ୍ଚତାର ପାଣି ରଖାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୫. ଫୁଲ ହେବା ପରେ, ଦାନା ପୂରଣ ଓ ପାକଳ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ପୁନର୍ବାର ଜଳସେଚନ ପୂର୍ବରୁ ଜଳସ୍ତରକୁ ମାଟି ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ୧୫ ସେ.ମି. ତଳକୁ ରଖାଯିବା ଦରକାର ।

ଧାନ ରୋଇବାର ୧-୨ ସପ୍ତାହ ପରେ ଏକାନ୍ତର ଭାବେ ପାଣି ମଡ଼ାଇବା ଓ ଶୁଖାଇବା ଉଚିତ୍ । କିଆରୀରେ ଅଧିକ ଘାସ ଥିଲେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ୨-୩ ସପ୍ତାହ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାକୁ ହୁଏ । ଫଳରେ ଘାସ ଦମନ ସହଜ ହୁଏ ଓ ଘାସମରା ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଥାଏ । ଜଳପ୍ଳାବିତ ଜମି ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣର ସାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ । ଜଳସେଚନ ପୂର୍ବରୁ ଶୁଖିଲା ଜମିରେ ଯବକ୍ଷାର ଜାତୀୟ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

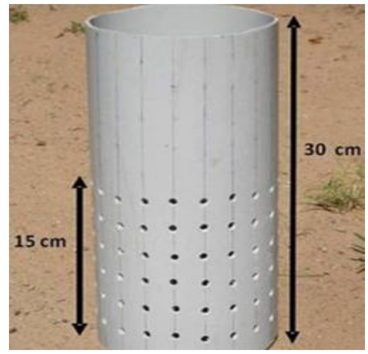

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ନିର୍ମିତ କ୍ଷେତ ଜଳ ନଳୀ । ଚାରି ପାଖରେ ଥିବା କଣାକୁ ନଜର କରନ୍ତୁ ।

ଜଳପ୍ଳାବିତ ଧାନ କିଆରୀରେ କ୍ଷେତ ନଳୀ

ମାଟି ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ୧୫ ସେ.ମି. ଗଭୀରରେ ଜଳସ୍ତର : ପୁନର୍ବାର ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ

କ୍ଷେତ ଜଳ ନଳୀ (ପାଣି ପାଇପ୍)

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବା ବାଉଁଶ ନଳୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ପାଣି ପାଇପ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଏହାର ଲମ୍ୱ ୩୦ ସେ.ମି. ଓ ବ୍ୟାସ ୧୦-୧୫ ସେ.ମି. ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ଏହା ମଧରେ ହାତ ଭି□କରି ମାଟି ବାହାର କରିବା ଓ ଜଳ ସ୍ତର ଦେଖିବା ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ନଳୀର ଚାରି ପାଖରେ ଅନେକ କଣା କରିଦେଲେ ଏହା ମଧକୁ ଜଳ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଓ ଏଥିରୁ ଜଳ ବାହାରିବାରେ ସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପାଇପ୍‌କୁ ମାଟି ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରାନ୍ତୁ ଯେପରି ଏହା ମାଟି ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ୧୫ ସେ.ମି. ଉପରେ ରହିବ । ତେବେ ଏହାକୁ ଲଙ୍ଗଳ ସିଆର ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ପୋତିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ପାଇପ୍ ମଧରୁ ମାଟି ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତୁ, ଯେପରି ଏହାର ତଳ ଭାଗ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ ।

ଜଳସେଚନ ପରେ ପାଇପ୍‌ର ଭିତରେ ଓ ବାହାରେ ଜଳସ୍ତର ସମାନ ରହୁଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । କିଛି ଘଣ୍ଟା ମଧରେ ଜଳସ୍ତର ସମାନ ନ ହେଲେ, ହୁଏତ ପାଇପର କଣାଗୁଡ଼ିକ ଚିକିଟା ମାଟି ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିବ । ତେଣୁ ପାଇପକୁ ବାହାରକୁ ଆଣି ସଫା କରି ପୁଣିଥରେ ମାଟିରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଜଳସ୍ତରକୁ ସହଜରେ ଦେଖି ପାରିବା ପାଇଁ ପାଇପ୍‌କୁ ହିଡ଼ ନିକଟରେ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ସ୍ଥାନରେ ପୋତିବା ଦରକାର । ତେବେ ଏହି ସ୍ଥାନଟି ଜମିର ହାରାହାରି ଜଳପୃଷ୍ଠକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଆବଶ୍ୟକ (ଅର୍ଥାତ ଏହା ଏକ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ ବା ଖାଲ ସ୍ଥାନ ହୋଇ ନଥିବା ଦରକାର) ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରଆଲାଇକ୍ ୩.୦ (ଅନ୍‌ପୋର୍ଟେଡ୍)